

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ
ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Մանկավարժություն և հոգեբանություն
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Լ.Գ.Բաղդասարյան /Ս.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 3

« 20 » սեպտեմբեր 2023 թ.

ՄՀ/բ -005 Հոգեկան գործընթացների պրակտիկում - 2
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՌԻՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 031301.00.6 Հոգեբանություն

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագրի՝ 031301.01.6 Հոգեբանություն

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան հոգեբանության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ Մանկավարժություն և հոգեբանություն

/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ առկա

/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ առկա 2 կուրս, 1 կիսամյակ

Դասախոս(ներ)՝ Մարիաննա Մազմանյան

/անուն, ազգանուն/

Էլ. հասցե/ներ marianna.mazmanyana@mail.ru

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները	...
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների	...
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը	...
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները	...
8.	Դասավանդման մեթոդներ.....	...
9.	Ուսումնառության մեթոդները	...
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը	...
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ.....	...
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
	12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	...
	12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
	12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
	12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	...
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում.....	...
14.	Գնահատում.....	...
	14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.....	...
	14.2. Հարցաշար.....	...
	14.3. Գնահատման չափանիշներ.....	...
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ.....	...

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

«Հոգեկան գործընթացների պրակտիկում-2» դասընթացը կարևորվում է հոգեբանության բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է 0000000000 «Հոգեբանություն» կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Ընդհանուր մասնագիտական» կրթամասում:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել կոգնիտիվ գործընթացների փորձարարական հետազոտման կարողություններ և հմտություններ:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են՝

- Սովորեցնել ուսանողներին իրականացնել կոգնիտիվ գործընթացների հետազոտություններ փորձարարական մեթոդիկաների կիրառմամբ և կատարել եզրահանգումներ ըստ արդյունքների;
- Սովորեցնել ուսանողներին կազմել կատարած աշխատանքների գրավոր հաշվետվությունները արձանագրությունների ձևով:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/.....

«Հոգեկան գործընթացների պրակտիկում-2» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների գիտելիքների և հմտությունների առկայությունը 0000000000 «Հոգեբանություն» մասնագիտության բակալավրի կրթական ծրագրում ուսուցանվող «Հոգեբանության ներածություն», «Կոգնիտիվ պրոցեսների հոգեբանություն», «Մաթեմատիկական մեթոդները հոգեբանության մեջ», «Հոգեկան գործընթացների պրակտիկում-1» դասընթացներից:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը² և /կամ կոմպետենցիաները.

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

«Հոգեկան գործընթացների պրակտիկում-2» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

1. իմանա կոգնիտիվ գործընթացների հետազոտման մեթոդաբանությունը,
2. կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
3. տիրապետի կոգնիտիվ գործընթացների փորձարարական հետազոտման մեթոդիկաների կիրառման հմտություններին,
4. կարողանա ստացված արդյունքների շրջանակներում կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Ա)Շնորհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,

ԳԿ9 խնդիրների լուծում,

ԳԿ10 որոշումների ընդունում:

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

ՀԳԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,

ՀԳԿ2 հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,

ՀԳԿ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,

Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

ԱԿ2 հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,

ԱԿ4 ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,

ԱԿ6 կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,

ԱԿ11 տիրապետեն ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանան մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,

ԱԿ14 տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³.

«Հոգեկան գործընթացների պրակտիկում-1» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել հոգեբանական մասնագիտական գործունեության ընթացքում, գիտական լաբորատորիաներում աշխատելու, նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը

³ Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

շարունակելու և հոգեբանության բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	4 կրեդիտ/120 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն		
Գործնական աշխատանք		
Սեմինար պարապմունք		
Լաբորատոր աշխատանք	56	
Ինքնուրույն աշխատանք	64	
Ընդամենը	120	
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	ստուգարք	

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴ .

• **Լաբորատոր աշխատանքները** նպաստում են տեսական նյութի առավել լավ յուրացմանը և ամրապնդմանը: Լաբորատոր աշխատանքները նպատակ ունեն ամրապնդելու ուսումնասիրվող թեմաների տեսական դրույթները, ուսանողներին ուսուցանելու փորձարարական հետազոտությունների մեթոդները, հաղորդելու ինքնուրույն վերլուծության, տվյալների ամփոփման, լաբորատոր սարքավորումների, համակարգիչների, սարքերի, էլեկտրոնային ծրագրերի հետ աշխատելու փորձ և հմտություններ: Լաբորատոր աշխատանքն անցկացման համար ուսանողը պարտավոր է ուսումնասիրել թեմային վերաբերող տեսական նյութը (դասախոսություն, համապատասխան գրականություն) և փորձի, հետազոտության մեթոդոլոգիան:

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

Դասախոսի հսկողությամբ ուսանողը իրականացնում է փորձը, հետազոտությունը, գրանցում է արդյունքները և կատարում (գրանցում) համապատասխան եզրակացություն

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵

- **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Աշխատանքային տեսք** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:

▪

8. **Դասավանդման մեթոդներն են**⁶ ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն

9. **Ուսումնառության մեթոդներն են**⁷ իրադրությունների վերլուծություն, ակտիվությունների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում

---

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁷ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁸.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		Թվաթիվ ուր	սեմինար պարապրազներ	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	Կոգնիտիվ գործընթացների հետազոտման մեթոդները:				2	
2.	Հիշողության հետազոտման մեթոդիկաները:				16	32
3.	Մտածողության և խոսքի հետազոտման մեթոդիկաները:				28	32
4.	Երևակայության հետազոտման մեթոդիկաները:				10	
ԸՆԴԱՄԵՆԸ					56	64

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Դ.Հայրապետյան «Իմացական գործընթացների պրակտիկում(Հիշողություն, մտածողություն և խոսք, երևակայություն) », Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ, Եր.,2009	2009
2.	Կ. Վ. Ոսկանյան «Հոգեբանության լաբորատոր աշխատանքներ», Ե. 2001:	2001

⁸ Նման է օրացուցային պլանին

Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	«Практикум по общей, экспериментальной и прикладной психологии : Учеб. пособие // Под общей ред. А. А. Крылова, С. А. Маничева. СПб. : Питер, 2000.	2000
2.	Психологические исследования. Практикум по общей психологии для студентов педагогических вузов // Т.И. Пашукова , А.И. Допира, Г.В. Дьяконов. Учеб. пособие . М, 1996.	1996
3.	Немов Р.С. Психология. Кн.3. М., Владос. 1999г.	1999
4.	Психологическая диагностика. Учебное пособие. Под ред. К.М. Гуревича, Е.М. Борисовой. М., Изд-во УРАО. 2000г.	2000
5.	Бодалев А.А., Столин В.В. Общая психодиагностика. – СПб.: Изд-во «Речь», 2000.	2000
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.	https://studfile.net/preview/3053318/page:8/	
2.	https://psycabi.net/testy/355-test-na-myshlenie-i-kreativnost-oprosnik-opredelenie-tipov-myshleniya-i-urovnya-kreativnosti-diagnostika-po-metodu-dzh	

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁹
-----	------	-----------------------	-----------	----------------------------

⁹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, որ.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

				Հ
				Լ

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹⁰
1.					
2.					

12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹¹
1.	Կոգնիտիվ պրոցեսների հետազոտման մեթոդները	“Հոգեկան գործընթացների պրակտիկում առարկայի կառուցվածքը,	2	Բանավոր հարցում	

¹⁰ Հստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

¹¹ Հստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		<p>մտածողության, հիշողության և երևակայության գործընթացների փորձարարական հետազոտման մեթոդները և մեթոդկաները:</p>			
2.	Կարճատև հիշողության ծավալի ուսումնասիրում	<p>Մեթոդական ցուցումներ հետազոտության իրականացման համար, հետազոտության նպատակը, նյութերը, ընթացակարգը, արդյունքների վերլուծությունը</p>	2	Գրավոր հաշվետվություն	
3.	Օպերատիվ հիշողության ուսումնասիրում	<p>Մեթոդական ցուցումներ հետազոտության իրականացման համար, հետազոտության նպատակը, նյութերը, ընթացակարգը, արդյունքների</p>	2	Գրավոր հաշվետվություն	

		վերլուծությունը			
4.	Անմիջական և միջնորդավորված մտապահման ուսումնասիրում	Մեթոդական ցուցումներ, պահանջվող սարգավորումները, հետազոտության ընթացակարգի հերթական քայլերը, արդյունքների վերլուծությունը:	2	Գրավոր հաշվետվություն	
5.	Մտապահման վրա նյութի իմաստավորվածության ազդեցության ուսումնասիրում	Մեթոդական ցուցումներ հետազոտության իրականացման համար, հետազոտության նպատակը, նյութերը, ընթացակարգը, արդյունքների վերլուծությունը	2	Գրավոր հաշվետվություն	
6.	Անձի դիրքորոշումներից մտապահման կախվածության ուսումնասիրում	Մեթոդական ցուցումներ հետազոտության իրականացման համար, հետազոտության	2	Գրավոր հաշվետվություն	

		նպատակը, նյութերը, ընթացակարգը, արդյունքների վերլուծությունը			
7.	Մտապահման վրա նյութի հուզականության և նշանակալիության ազդեցության ուսումնասիրում	Մեթոդական ցուցումներ հետազոտության իրականացման համար, հետազոտության նպատակը, նյութերը, ընթացակարգը, արդյունքների վերլուծությունը	2	Գրավոր հաշվետվություն	
8.	Մտապահման գերակա տեսակի ուսումնասիրում	Մեթոդական ցուցումներ հետազոտության իրականացման համար, հետազոտության նպատակը, նյութերը, ընթացակարգը, արդյունքների վերլուծությունը	2	Գրավոր հաշվետվություն	
9.	Մտածողության վերլուծականության ուսումնասիրում	Մտածողության վերլուծականության բացատրություն,	2	Գրավոր հաշվետվություն	

		հետազոտման ընթացակարգերի նկարագրությունը, պահանջվող նյութերը, արդյունքների վերլուծությունը			
10.	Մտածողության ռեֆլեքսիվության ուսումնասիրում	Մտածողության ռեֆլեքսիվության բացատրությունը, հետազոտման ընթացակարգերի նկարագրությունը, պահանջվող նյութերը, արդյունքների վերլուծությունը	2	Գրավոր հաշվետվություն	
11.	Վերբալ և պատկերավոր մտածողության ուսումնասիրում	Մեթոդական ցուցումներ հետազոտության իրականացման համար, հետազոտության նպատակը, նյութերը, ընթացակարգը, արդյունքների վերլուծությունը	2	Գրավոր հաշվետվություն	
12.	Ակնառու-գործնական մտածողության	Ակնառու-գործնական մտածողության	2	Գրավոր հաշվետվություն	

	ուսումնասիրում	բացատրություն, հետազոտման ընթացակարգերի նկարագրությունը, պահանջվող նյութերը, արդյունքների վերլուծությունը			
13.	Խմբային մտածողության առանձնահատկությունների ուսումնասիրում	Մեթոդական ցուցումներ հետազոտության իրականացման համար, հետազոտության նպատակը, նյութերը, ընթացակարգը, արդյունքների վերլուծությունը	2	Գրավոր հաշվետվություն	
14.	Մտածողության տրամաբանականության ուսումնասիրում	Մտածողության տրամաբանականության բացատրություն, հետազոտման ընթացակարգերի նկարագրությունը, պահանջվող նյութերը, արդյունքների վերլուծությունը	2	Գրավոր հաշվետվություն	

15.	Մտածողության տիպերի ուսումնասիրությունը ստ Բրունների	Մտածողության տիպերի բացատրություն: Մեթոդական ցուցումներ հետազոտության իրականացման համար, հետազոտության նպատակը, նյութերը, ընթացակարգը, արդյունքների վերլուծությունը	2	Գրավոր հաշվետվություն	
16.	Իռացիոնալ դիրքորոշումների ուսումնասիրում Ա.Էլիսի մեթոդիկայով	Իռացիոնալ մտածողության բացատրություն: Մեթոդական ցուցումներ հետազոտության իրականացման համար, հետազոտության նպատակը, նյութերը, ընթացակարգը, արդյունքների վերլուծությունը	2	Գրավոր հաշվետվություն	https://psycabi.net/testy/482-test-alberta-ellisa-metodika-diaagnostika-nalichiya-i-vyrazhennosti-irratsionalnykh-ustanovok-ratsionalno-emotivnaya-terapiya-ret
17.	Մտածողության	Մեթոդական	2	Գրավոր	

	հետազոտումը Ռավենի մատրիցաներով	ցուցումներ հետազոտության իրականացման համար, հետազոտության նպատակը, նյութերը, ընթացակարգը, արդյունքների վերլուծությունը		հաշվետվություն	
18.	Կոգնիտիվ ոճերի ուսումնասիրում	Կոգնիտիվ ոճերի բացատրություն: Մեթոդական ցուցումներ հետազոտության իրականացման համար, հետազոտության նպատակը, նյութերը, ընթացակարգը, արդյունքների վերլուծությունը	2	Գրավոր հաշվետվություն	
19.	Վերլուծահամադրական ընդունկությունների հետազոտում Գարդների մեթոդիկայով	Մեթոդական ցուցումներ հետազոտության իրականացման համար, հետազոտության	2	Գրավոր հաշվետվություն	

		նպատակը, նյութերը, ընթացակարգը, արդյունքների վերլուծությունը			
20.	Զուգորդումների տեսակների ուսումնասիրում	“Զուգորդական գիտափորձ” մեթոդիկայի բացատրություն: Մեթոդական ցուցումներ հետազոտության իրականացման համար, հետազոտության նպատակը, նյութերը, ընթացակարգը, արդյունքների վերլուծությունը	2	Գրավոր հաշվետվություն	
21.	Գրավոր խոսքի հոգեգրաֆոլոգիական առանձնահատկությունների վերլուծություն	Մեթոդական ցուցումներ հետազոտության իրականացման համար, հետազոտության նպատակը, նյութերը, ընթացակարգը, արդյունքների	2	Գրավոր հաշվետվություն	

		վերլուծությունը			
22.	Գրավոր խոսքի էգոտիզմի ուսումնասիրում	Մեթոդական ցուցումներ հետազոտության իրականացման համար, հետազոտության նպատակը, նյութերը, ընթացակարգը, արդյունքների վերլուծությունը	2	Գրավոր հաշվետվություն	
23.	Պատկերցումների հստակության ուսումնասիրում	Մեթոդական ցուցումներ հետազոտության իրականացման համար, հետազոտության նպատակը, նյութերը, ընթացակարգը, արդյունքների վերլուծությունը	2	Գրավոր հաշվետվություն	
24.	Երևակայության անհատական առանձնահատկությունների ուսումնասիրում	Մեթոդական ցուցումներ հետազոտության իրականացման համար,	4	Գրավոր հաշվետվություն	

		հետազոտության նպատակը, նյութերը, ընթացակարգը, արդյունքների վերլուծությունը			
25.	Ստեղծագործական երևակայության ուսումնասիրում	Մեթոդական ցուցումներ հետազոտության իրականացման համար, հետազոտության նպատակը, նյութերը, ընթացակարգը, արդյունքների վերլուծությունը	4	Գրավոր հաշվետվություն	
26.	Երևակայության արդյունավետության ուսումնասիրում	Մեթոդական ցուցումներ հետազոտության իրականացման համար, հետազոտության նպատակը, նյութերը, ընթացակարգը, արդյունքների վերլուծությունը	2	Գրավոր հաշվետվություն	
	Ընդամենը		56		

12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹²	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹³
1.	Պահպանման ժամանակ նյութի որակական փոփոխությունների ուսումնասիրում			15 շաբաթ	Բանավոր հարցում Գրավոր հաշվետվություն	
2.	Ակտիվ վերարտադրման և ճանաչման գործընթացների համեմատական ուսումնասիրում			15 շաբաթ	Բանավոր հարցում Գրավոր հաշվետվություն	
	Հիշողության մեջ նյութի պահպանման վրա ազդող գործոնների ուսումնասիրում			15 շաբաթ	Բանավոր հարցում Գրավոր հաշվետվություն	
3.	Ակնառու-պատկերավոր մտածողության ուսումնասիրում պիկտոգրամայի մեթոդով			15 շաբաթ	Բանավոր հարցում Գրավոր հաշվետվություն	
4.	Ստեղծագործական և վերաստեղծող մտածողության ուսումնասիրում			15 շաբաթ	Բանավոր հարցում Գրավոր հաշվետվություն	

¹² Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹³ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

5.	Խոսքի տեմպառիթմային առանձնահատկությունների ուսումնասիրում			15 շաբաթ	Բանավոր հարցում Գրավոր հաշվետվություն	

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹⁴

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Լսարան
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	Գրենական պիտույքներ, գրաֆիկական նյութեր , հարցաշարեր
Սարքեր, սարքավորումներ	Համակարգիչ
Համակարգչային ծրագրեր	
Այլ	

¹⁴ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹⁵:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է ստուգարքով:

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:¹⁶

¹⁵«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.),

¹⁶ Կիրառվում է կամ առաջին, կամ երկրորդ պարբերությունն ըստ դասընթացի ամփոփման ձևի:

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Կոգնիտիվ պրոցեսների հետազոտման մեթոդները
2. Կարճատև հիշողության ծավալի ուսումնասիրում
3. Օպերատիվ հիշողության ուսումնասիրում
4. Անմիջական և միջնորդավորված մտապահման ուսումնասիրում
5. Մտապահման վրա նյութի իմաստավորվածության ազդեցության ուսումնասիրում
6. Անձի դիրքորոշումներից մտապահման կախվածության ուսումնասիրում
7. Մտապահման վրա նյութի հուզականության և նշանակալիության ազդեցության ուսումնասիրում
8. Մտապահման գերակա տեսակի ուսումնասիրում
9. Մտածողության վերլուծականության ուսումնասիրում
10. Մտածողության ռեֆլեքսիվության ուսումնասիրում
11. Վերբալ և պատկերավոր մտածողության ուսումնասիրում
12. Ակնառու-գործնական մտածողության ուսումնասիրում
13. Խմբային մտածողության առանձնահատկությունների ուսումնասիրում
14. Մտածողության տրամաբանականության ուսումնասիրում
15. Մտածողության տիպերի ուսումնասիրությունը ըստ Բրուների
16. Իռացիոնալ դիրքորոշումների ուսումնասիրում Ա.Էլիսի մեթոդիկայով
17. Մտածողության հետազոտումը Ռավենի մատրիցաներով
18. Կոգնիտիվ ոճերի ուսումնասիրում
19. Վերլուծահամադրական ընդունկությունների հետազոտում Գարդների մեթոդիկայով
20. Զուգորդումների տեսակների ուսումնասիրում

21. Գրավոր խոսքի հոգեգրաֆոլոգիական առանձնահատկությունների վերլուծություն
22. Գրավոր խոսքի էգոտիզմի ուսումնասիրում
23. Պատկերացումների հստակության ուսումնասիրում
24. Երևակայության անհատական առանձնահատկությունների ուսումնասիրում
25. Ստեղծագործական երևակայության ուսումնասիրում
26. Երևակայության արդյունավետության ուսումնասիրում

Ա) (1-ին ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի 9-10 շաբաթվա ընթացքում)

▪ **Ընդգրկված թեմաները.**

1. Հիշողության հետազոտման մեթոդիկաներ
2. Մտածողության հետազոտման մեթոդիկաներ

▪ **Ընդգրկված հարցեր.**

- Կոգնիտիվ պրոցեսների հետազոտման մեթոդները
- Կարճատև հիշողության ծավալի ուսումնասիրում
- Օպերատիվ հիշողության ուսումնասիրում
- Անմիջական և միջնորդավորված մտապահման ուսումնասիրում
- Մտապահման վրա նյութի իմաստավորվածության ազդեցության ուսումնասիրում
- Անձի դիրքորոշումներից մտապահման կախվածության ուսումնասիրում
- Մտապահման վրա նյութի հուզականության և նշանակալիության ազդեցության ուսումնասիրում
- Մտապահման գերակա տեսակի ուսումնասիրում
- Մտածողության վերլուծականության ուսումնասիրում

- Մտածողության ռեֆլեքսիվության ուսումնասիրում
- Վերբալ և պատկերավոր մտածողության ուսումնասիրում
- Ակնառու-գործնական մտածողության ուսումնասիրում
- Խմբային մտածողության առանձնահատկությունների ուսումնասիրում
- Մտածողության տրամաբանականության ուսումնասիրում
- Մտածողության տիպերի ուսումնասիրություն ըստ Բրունների
- Իռացիոնալ դիրքորոշումների ուսումնասիրում Ա.Էլիսի մեթոդիկայով

Բ) (2-րդ ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի 19-20 շաբաթվա ընթացքում)

▪ **Ընդգրկվող թեմաները.**

1. Խոսքի հետազոտման մեթոդիկաներ
2. Երևակայության հետազոտման մեթոդիկաներ

▪ **Ընդգրկված հարցեր.**

- Մտածողության հետազոտումը Ռավենի մատրիցաներով
- Կոգնիտիվ ոճերի ուսումնասիրում
- Վերլուծահամադրական ընդունկությունների հետազոտում Գարդների մեթոդիկայով
- Զուգորդումների տեսակների ուսումնասիրում
- Գրավոր խոսքի հոգեգրաֆոլոգիական առանձնահատկությունների վերլուծություն
- Գրավոր խոսքի էգոտիզմի ուսումնասիրում
- Պատկերցումների հստակության ուսումնասիրում
- Երևակայության անհատական առանձնահատկությունների ուսումնասիրում
- Ստեղծագործական երևակայության ուսումնասիրում

- Երևակայության արդյունավետության ուսումնասիրում

14.4. Գնահատման չափանիշները¹⁷.

Լաբորատոր աշխատանքներ`

բանավոր հարցման պարագայում գնահատման մեջ կարևորվում են.

- փորձարարական մեթոդիկայի նպատակի, տեսական հիմնավորվածության մասին պատկերացում ունենալը;
- մեթոդիկայի ընթացակարգի,անհրաժեշտ սարգավորումների,օգտագործվող նյութերի մասին պատկերացում ունենալը;
- արդյունքների վերլուծության և մեկնաբանման մասին պատկերացում ունենալը;

գրավոր հաշվետվության պարագայում.

- Կատարած աշխատանքների արձանագրությունների գրագիտությունը,
- եզրակացությունների հիմնավորվածությունը:

Ինքնուրույն աշխատանքը`

բանավոր հարցման պարագայում գնահատման մեջ կարևորվում են.

- փորձարարական մեթոդիկայի նպատակի, տեսական հիմնավորվածության մասին պատկերացում ունենալը;
- մեթոդիկայի ընթացակարգի,անհրաժեշտ սարգավորումների,օգտագործվող նյութերի մասին պատկերացում ունենալը;
- արդյունքների վերլուծության և մեկնաբանման մասին պատկերացում ունենալը;

գրավոր հաշվետվության պարագայում.

- Կատարած աշխատանքների արձանագրությունների գրագիտությունը,
- եզրակացությունների հիմնավորվածությունը:

---

¹⁷ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝ 031301.00.6 Հոգեբանություն
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 031301.01.6 Հոգեբանություն

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան հոգեբանության բակալավր
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Առկա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ -005 -Հոգեկան գործընթացների պրակտիկում-2			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնասրության տարի / կիսամյակ	2 կուրս, 1- կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56	Դասախոսություն	
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	56
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	64		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել կոգնիտիվ գործընթացների փորձարարական հետազոտման կարողություններ և հմտություններ:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք՝</i></p> <p>Կոգնիտիվ պրոցեսների հետազոտման մեթոդաբանության մասին <i>Հմտություն՝</i></p> <p>կոգնիտիվ գործընթացների փորձարարական հետազոտման մեթոդիկաների կիրառման հմտություններ,</p> <p><i>Կարողություն՝</i></p> <p>ստացված արդյունքների շրջանակներում ինքնուրույն եզրահանգումների կատարում:</p>			

<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1. Կոգնիտիվ գործընթացների հետազոտման մեթոդները:</p> <p>Թեմա 2. Հիշողության հետազոտման մեթոդիկաներ</p> <p>Թեմա 3. Մտածողության և խոսքի հետազոտման մեթոդիկաներ</p> <p>Թեմա 4. Երևակայության հետազոտման մեթոդիկաներ</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Լաբորատոր աշխատանքներ` <i>բանավոր հարցման պարագայում գնահատման մեջ կարևորվում են.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • փորձարարական մեթոդիկայի նպատակի, տեսական հիմնավորվածության մասին պատկերացում ունենալը • մեթոդիկայի ընթացակարգի, անհրաժեշտ սարգավորումների, օգտագործվող նյութերի մասին պատկերացում ունենալը • արդյունքների վերլուծության և մեկնաբանման մասին պատկերացում ունենալը; <p><i>գրավոր հաշվետվության պարագայում.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Կատարած աշխատանքների արձանագրությունների գրագիտությունը, • եզրակացությունների հիմնավորվածությունը <p>Ինքնուրույն աշխատանքը` <i>բանավոր հարցման պարագայում գնահատման մեջ կարևորվում են.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • փորձարարական մեթոդիկայի նպատակի, տեսական հիմնավորվածության մասին պատկերացում ունենալը

	<ul style="list-style-type: none"> • մեթոդիկայի ընթացակարգի,անհրաժեշտ սարգավորումների,օգտագործվող նյութերի մասին պատկերացում ունենալը • արդյունքների վերլուծության և մեկնաբանման մասին պատկերացում ունենալը <p><i>գրավոր հաշվետվության պարագայում.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Կատարած աշխատանքների արձանագրությունների գրագիտությունը, • եզրակացությունների հիմնավորվածությունը
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր</p> <p>1.Դ.Հայրապետյան «Իմացական գործընթացների պրակտիկում(Հիշողություն, մտածողություն և խոսք, երևակայություն) »,Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2009</p> <p>2.Կ. Վ. Ոսկանյան «Հոգեբանության լաբորատոր աշխատանքներ», Ե. 2001:</p> <p>Լրացուցիչ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Практикум по общей, экспериментальной и прикладной психологии : Учеб. пособие // Под общей ред. А. А. Крылова, С. А. Маничева. СПб. : Питер, 2000. 2. Психологические исследования. Практикум по общей психологии для студентов педагогических вузов // Т.И. Пашукова , А.И. Допира, Г.В. Дьяконов. Учеб. пособие . М, 1996. 3. Немов Р.С. Психология. Кн.3. М., Владос. 1999г.

	4. Психологическая диагностика. Учебное пособие. Под ред. К.М. Гуревича, Е.М. Борисовой. М., Изд-во УРАО. 2000г. 5. Бодалев А.А., Столин В.В. Общая психодиагностика. – СПб.: Изд-во «Речь», 2000.